

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Évi előfizetés . . 50 L — b.  
 Negyed évre 25 L — b.  
 Egy hónapra . . 9 L — b.  
 Nyilvántartási sora 6 L — b.  
 Föld. példányok 3 L — b.

## SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik  
 hetenként kétszer:  
 csütörtökön és  
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
 Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diószegi Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.  
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

## Ami fáj a magyarnak, fáj a szásznak is . .

A romániai magyarság kínos felszisszenése után, ami érte a felekezeti iskolákat gyilkoló kormányrendelettel, megmozdultak a szászok is. Mert hiába, a könnyet eltitkolni nem lehet, fáj nekik is, ami fáj nekünk. A szász országos evangélikus egyházi közgyűlés u. i. ünnepes határozatot hozott a kormánynak a felekezeti iskolákba való jogtalan beavatkozása ellen.

Az idevonatkozó jelentés aggodalommal tekint a felekezeti iskolák törvényhozási rendelkezése elé, mert számos intézkedése azt sejteti, hogy a törvényesen biztosított jogok korlátozását tervezik. A közgyűlés annál inkább reméli, hogy ilyen korlátozás nem fog történni, mert a szászok is egyenlő jogu tagjai az államnak és mert az államnak is szüksége van az ő egyházuk és iskoláik államfenntartó tevékenységére. Az országos egyházi közgyűlés ama várakozásának ad kifejezést, hogy a konzisztórium, az egész szászorságot maga mögött érezve, a jövőben is teljes határozottsággal és egész erővel fog küzdeni az egyház és iskola szabadságáért.

A Nagyszeben és környéki szász keleti választmányok Nagyszebenben szeptember 28-án tartott gyűlésén az imént kiadott iskolarendeletről foglalkoztak.

A határozat szerint a választmányok mely aggodalommal eltelve tiltakoznak a Románia nemzeti kisebbségeit, főképp ezek iskoláit fenyegető mostani irányzat ellen, mely minden eddigi ünnepes ígéretet megtagad és minden kötelezettségtől gúnyt űz.

A gyűlés egyhangulag tiltakozik a legújabb iskolarendeletek ellen, melyek nemcsak törvényeket és az egyház és iskola autonómiáját, hanem a kulturális által garantált életpéldét is megsértik. A kibocsátott rendeletben erőszakos beavatkozást lát a kisebbségek legelemibb emberi jogai és el van rá szánva, hogy a fenyegető veszedelem ellen minden erővel és törvényes eszközzel, a legélesebb felháborodással küzdeni fog.

Szolidárisnak vallja magát a gyűlés az állam valamennyi német polgárával, kikhez örökös testvériség kapcsolja s velük együtt fog küzdeni iskoláik német voltaért. Felhívja a városok és falvak népét, hogy hasonlóképp foglalják állást.

## Európa legszebb egyeteme.

Az Ellenzék írja: A magyar tudományos világ az elmúlt napokban kivételes jelentőségű ünnepet ült: felavatták a debreceni egyetemi épületeket. A debreceni egyetem épületkomplexuma, ha elkészül, Európa legszebb egyeteme lesz.

Az épületesoport tíz éve épül a Nagyerdő 22. holdján. A háború és a forradalmak késztették az építkezés előhaladását, de 1920 óta gyors egymásutánban nőnek fel a Korb Flóris építész tervei szerint a piros tetejű, régi széplisílusú, repkényes és portálos kis és nagy villonok.

Jelenleg 30 nagy épület külső munkálataival vannak készen; teljesen elkészültek a gyógyászati, sebészeti és Röntgen-épületek. És az óriási központi konyha és a hatalmas színház, amelynek gépei melegvizzel és villanyárammal látják el a termeket.

Mert ez az egyetem valószínű telep, óriási kiterjedésű kastélytelep, kertváros. Minden kastély külön parkban áll.

A park még nincs teljesen kiépítve: pártutakat vágatnak a Nagyerdőbe s a kis kasztyók körül meghagyják az erdő százados fáit.

És a gyönyörű kertváros alatt betonfolyosók futnak épülettől-épületig, elágazva, egymást mérőlegesen szelelve; ezeken a központi fűtéses, villanyvilágításos folyosókon szállítják gépek és liftek segítségével az élelmet a központi konyhából az egyes épületesoportokba, a betegeket egyik klinikáról a másikba. Az egész egyetemet fehérlececs betonkerítés gyűrűje övezi, több kilométer hosszúságban, ki egészen az Augusztaszanatóriumig.

A megnyitón Klebelsberg magyar kultuszminiszter mondott felavató beszédet. Többek között a következőket mondotta:

— Az egyetem nem luxus, mert tömegeket szolgál. A klinikák, kórházak s az egyetemi ambulanciák, mint a népiskolák, a nép széles rétegeinek javára vannak. Akik aggódva látják a mai zavaros idők árnyoldalait, jöjjenek ide s nézzék, milyen alkotásokra képes a tevékeny kéz és a termékeny elme!

## IRODALOM.

## Régi japán költők.

Szombati-Szabó István fordítása.

Valljuk meg őszintén, hogy nem sokat tudunk a japánokról, a tőlünk minden tekintetben oly messzire levő népről. Csak néhány operett és dráma gyanus értékű ismertetésből néhány kisebb-nagyobb utalásból tudunk Japánról valamit, az iskolai földrajz-könyvek pedig éppen a legmegbízhatatlanabbak, hiszen még hazánkról is helytelen adatokat szoktak tartalmazni.

Körülbelül úgy vagyunk tehát a japánokkal, mint a „művelt nyugat”-nak nevezett elbizakodott, üresfejű, de telezsebű népek velünk — magyarokkal, kiket a betyárok, halpaprókás hamis beállítású leírásán kívül egyéb nem igen érdekelt. Egyszerűen valami színházi díszletnek, regénytémának vagy minek néztek és sajnos, ma is csak ennek néznek.

Annál nagyobb örömmel kell fogadnunk

a lugosi kálvinisták meglelőlkü költő-papja kis könyvét, melyben a régi japán költőkből mutat be szebbnél-szebb szemelvényeket s ezzel megismerteti velünk annak a valóban nagyműveltségű népnek egy maroknyi költészetét s a benne megnyilatkozó néplélek fejlett művészi értékét, gondolkodásának elbájoló megnyilatkozásait.

Ma már igazán ott vagyunk, hogy egy művelt ember sok mindenről kell tájékozódva legyen. Így tehát kiválóan nagy szolgálatot tett Szombati-Szabó István azzal, hogy e kis csokor japán virágot kezünkbe adta, mely az előttünk ismeretlen világ bűvös-bájos illatához juttat. És, ha elgondoljuk, hogy a folyton művelődő japán népnek, — mely a nyugat tudományos és ipari fejlettségét bámulatos könnyedséggel vette át és hasznosította, fejlesztette az egész emberiség javára, — e gyűjtemény ezelőtt 1000—1200 évvel alkotott csodás mesterműveiből ad izlelőt, — elképzelhetjük, hogy a mai költői mily remekket alkothattak.

Nem vizsgálom, vajon a műfordítás eredetiből vagy fordításból ültette-e át e gyöngyszemeket magyar nyelvre. De érzeni szépen gördülő sorából, hogy a zengzetes magyarsággal fordított versek valami bájos idegenséggel, valami lebilincselő szelidséggel, előttünk szokatlan gondolkodással ismertetnek meg. Érzem, hogy olvasásuk közben elszakad lelkem e fájoan nyomasztó ma gondjaitól és egy gondnélküli világba ragad, hol tudtak még idealisan gondolkodni s hol tán ma is tudnak.

A kis könyvet a fordító hat részre osztja: szerelmi, családi, udvaronc, természeti, életbölcseleti és vegyes költemények csoportjára. Hadd mutassak be izlelítőnek néhányat:

Messzi, merre a Mikám  
 Csucsá égbe-tornyaló:  
 Hull a zápor vége-nélkül  
 S vége-nélkül hull a hó.

És a milyen végtelen ott  
 Záporos és havak:  
 Szerelmem is véghetetlen,  
 Amióta láttalak.

(Kacuvó költő verse, Kr. u. 8. század.)

## Iréneke.

— Emlékezés egy fiatal asszonyra. —

Künn a temetőben, az örök boldogság pitvarában, a széles ösvény mellett egymás végtében van két sir. Az elköltözött kedveseit holtig gyászoló szeretet pazar fényűzést fejt ki ezen a két siron — virággal. Összejáratják az egész, sűrűn benépesedett kálvinista temetőt, ilyen gyönyörű két sirt nem találtak benne. Szinte fennszóval hirdetik ezek a virággal dusan megrakott és beültetett halmok, hogy azok, akiknek neve aranybetűkkel ragyog a fekete márványsíremlékeken, most is élnek. Élnek az élők szívében, akik nem bírják őket elfelejteni és a fájdalomtól fakadó vércsöppek mintegy piros rózsák koszorújába foglalják soha el nem mosódó, kedves arcukat.

De e két sir közül is még szebb és gondozottabb az a sir, melynek kövére egy évvel ezelőtt elhalt fiatal asszony neve van rávésve.

Talán élő kedveseinkkel szemben sem lehetne odaadóbb gondviselést kifejezni, mint aminőt e siron fejt ki az egyetlen gyermeket oly korán elvesztett szülői szeretet. Akik ezt a sirt gondozzák, — úgy kell lenni — sokkal többet laknak ide künn a temetőben, mint otthon, az összetört családi boldogság elnémult és kihűlt tűzhelyénél. Akik ezt a sirt gondozzák, soha sem tudják beleélni magukat az elválás tudatába. Ami beszélgetés odahaza félbe-

szakadt, azt itt folytatják minden napon és a kényeztető, becéző szavakra a kegyetlen hantont át figyel az ő álomratért gyönyörűségök. És ami bánatos szemükből e sir mellett fölfakad, az nem könny, hanem termékenyítő harmat, amitől dusabban virulnak a kékszemű lobeliák s százszoros díszbe öltöznek a hófehér babarózsák.

Itt, ezen a siron minden Irénkéről beszél. Minden szál virág az ő nevét süttögi. Az édes anya halálos szomorúsága átharmatozott a fehér violák kelyhébe és a bánatos apa szívéből rózsákra száll át a holtig sohajtó emlékezés.

Iréne! Egyetlen kincse a bálványozó szülői szeretetnek. Aki viruló ifjúságát tökéletes boldogságban élte le a kis családi kör meghitt hármában. Aztán el kellett készülnie a szülői házból. Most két éve menyasszonykoszorút tett fejére. És mint előtte már anynyian, ő is álmódzott soha meg nem haló boldogságról. Csak olyankor fájult meg a szíve, mikor az elhagyott otthonba visszavisszatért s az elcsendesült tűzhely láttára megcsendült lelkében a busongó dal: „Árva a ház, nincs kacagás!”

Gyönyörű álmát a boldogságról nem az élet, hanem a halál váltotta be. Most már egy éve fekszik boldog álmodással a temetői gyönyörű sirhant alatt s hófehér emléket a soha vigaszt nem találó szülői bánat fehér virágokban teszi örökkévalóvá . . . Sz—ó J—ó.

Legbájosabb a családi költemények közül Okura költő verse, Kr. u. 8. századból, melynek e négy sorát írom le:

Mit érne nekem gyémánt és smaragd,  
Arany, ezüst s a többi drága érc?  
Kimondhatatlanabb s nagyobb gyönyör  
Nincs, mint mit én a gyermekemben érzek.

Vagy a természet-szeretet ciklusból álljon itt *Tavaszi érkezése* című bájos kis vers, mely Kr. u. 8-ik századból való:

A tél elszállott, itt a kikelet,  
Reggel harmatok bő gyöngye pereg,  
S a párás esti rétségek felett  
Emelkedő köd illata lebeg.  
Csalogány-dal kél, édes a fülnek  
S Káminabi berkei megrendülnek.

De nem mutatok be többet. Csak e három kis, pompás gyöngyszemet teszem a kirakatba. És hívom azokat, kik a többire kíváncsiak, jöjjenek hozzám, szívesen közvetítem költőnk-nél megrendelésüket. A kötetben csupa apró, szebbnél-szebb költemény van és én hiszem, hogy más is oly élvezettel olvassa e kedves kis verseket, mint én.

Könyvkereskedésben nem kapható e könyv, csak szerzőnél. (Lugos Sft. Bredicianu 3.) Ára 15 leu.

Dr. I. Diénes Jenő.

## HIREK

Szerda, okt. 3.

— **Főpásztori látogatás.** Ma Lembénybe érkezett dr. V. Suciu gör. kath. metropolita. Ez alkalommal a községben kidobolták, hogy a mezőn dolgozni nem szabad.

— **Esküvő.** Kapusy István helybeli koresmáros okt. 7-én tartja esküvőjét Kovács Erzsike kisasszonnyal Nyujtódon.

— **A második papi-állás.** Vasárnap az istentisztelet után a ref. egyházközség presbiteriuma gyűlést tartott, melyen foglalkoztak a második papi-állás betöltésével. A hívek nagy többsége aláírási-íven Szabó Ferencet, az eddigi segédpapot akarja papjának, ami első sorban tárgyalva volt a presbiteriumi gyűlésen. Többen, így Benkő Sándor volt jbiró, dr. K. Kovács István aggodalmukat fejezték ki, hogy vajjon az egyházközség rendelkezik-e annyi anyagi erővel, hogy a másik rendes papját megfelelően tudja fizetni. Dr. Molnár Dénes nincs ellene a papi-állás betöltésének, azonban szerinte módozatot kell találni az egyházi jövedelem fokozásához, így a meghívandó rendes pap is az egyházközség tekintélyének megcsorbitása nélkül fizethető lesz. A szenvedélyessé élesedő vitatkozásban Nagy Béla mészáros, Nagy József, Bothár L. Vilmos, Mágori Bálint kívánják Szabó Ferenc egyhangú meghívását. Nagy Károly tb. főgondnok hálátlanságnak minősítene, ha Szabó Ferenc meghívását elejtene a presbiterium. Az ifju lelkész az egyházközség életében jelentős szerepet töltött be s az eddigi munkásságával csak rászolgált a hívek megtisztelő bizalmára. Ne huzzuk, ne cifrázzuk — úgy mond — a dolgot, hanem hívjuk meg egyhangulag a kézdivásárhelyi ref. egyházközség másik papi-állására Szabó Ferencet. Paál Lajos lelkész a megértés és a szeretet hangján szól s szavából a kitűnő adminisztrátor esendül ki, amikor a vitatkozást kettévágva, ő is indítványozza Szabó Ferenc meghívását. Az anyagiak ne aggasszanak — úgy mond — dolgozunk s együttes erővel módot találunk arra, hogy az újabb anyagi megterhelést is elbirjuk és előteremtjük. Eljenzéssel fogadják a szavait, majd egy-két hozzászólás után a presbiterium kimondja Szabó Ferenc meghívását.

— **Halálozások.** Özv. Torday Béláné szül. Boros Anna hosszas betegeskedés után 42 éves korában a sepsiszentgyörgyi kórházban kedden meghalt. Temetése ma d. u. volt Sepsiszentgyörgyön. — Özv. Bodó Dávidné 84 éves korában meghalt városunkban. Hétfőn volt a temetése.

— **Az anyanyelvért.** A nagyváradi Katolikus Körben és a Kereskedelmi Csarnokban kifüggesztették a magyar anyák felhívását, amelyben kéri, hogy a magyar iskolákban magyar legyen a tanítási nyelv. A kérelmet eddig több száz nagyváradi uriaszony írta alá.

— **Hadtestparancsnokság lesz Brassóban.** A Keleti Újság írja: Biztos forrásból nyert ér-

tesülés szerint az a hadtestparancsnokság, melynek székhelye eddig Constanza volt, Brassóba kerül, mert a kormány terve az, hogy Brassót nagy katonai központtá tegye. A hadtestparancsnokság már október 15-re átköltözködik, ha a rémségesen rossz lakásviszonyok ezt lehetővé teszik. Brassó lakosságát a lakásrekvíralás szárnyrakelt híre megrémítette.

— **Megint baj van.** Athéni forrás szerint a Balkánon megint baj van. Az olaszok Korfu már megkezdett kiürítését váratlanul abba hagyták, sőt az Adria-tengeren lévő összes olasz haderőt Korfu előtt koncentrálták. Ezzel a lépéssel valószínűleg nyomást akarnak gyakorolni Görögországra, mert az olasz misszió gyilkosai közül ezideig egyetlen-egyet sem sikerült kézrekeríteni. Jugoszláviával szemben is feszült a helyzet. Ebben nagy része van Radicsnak, a horvát parasztpárt vezérének a ki Londonban erős propagandát indított Jugoszlávia ellen és még az angol közvélemény szemében is erős ellenszenvet tudott támasztani.

— **Megjelent a Bábszínház.** Felhívjuk olvasóink figyelmét dr. Elekes György most megjelent új verseskötetére, a *Bábszínház*-ra. A verseskötvény ára 25 leu. Kapható a szerzőnél és a kézdivásárhelyi könyvkereskedésekben.

— **Dr. Szőnyi tanulmányuton** lévén, november 15. után fog rendelni.

— **Magyar ügyvédi iroda Bukarestben.** Dr. Lengyel Béla ügyvéd, volt országgyűlési képviselő ügyvédi irodáját Bucurestibe helyezte át. Peres és peren kívüli ügyekben személyes értekezés Str. Trifan No. 15. Etaj I. alatti iroda helyiségben d. e. 10—12 és d. u. 4—6-ig. (Utvonal: Grivita-körut 6 os sz. lóvasut.)

## SPORT.

CFR Brassó — KSE 1:0 (4:0.)

Bíró: Dr. Grosz Sándor.

Hüvös időben, kevés számú közönség előtt folyt le a CFR—KSE bajnoki mérkőzése, melyet a CFR, a bíró jóhiszemű-helytelen bíraskodása folytán nyert meg.

Az első félidőben a KSE vezet a támadásban. A 36. percben Köpe (CFR) a labdát levezeti, Nyáguly kiszökik, kicszelezi és kapuba gurítja a labdát. Első félidő 1:0 a CFR javára.

A II. félidőben erőszakos, durva játék indul. A KSE egyszer-egyszer támadást vezet, de eredménytelenül, a kedvét teljesen elveszti a bíró felháborítón téves ítélkezéseivel és ennek tulajdonítható a 4:0 eredmény.

A közönség tüntet a bíró ellen, ki az offside-okat vagy nem érti, vagy nem akarta lefújni. Az egyik CFR játékos erőszakosan fantolja egyik KSE játékost és a bíró a KSE-nek ítél szabadrugást.

Jól tenné a Szövetség, ha az ilyen bíráktól megvonná legalább a bajnoki mérkőzések levezetését. (R...y)

(x) **Választmányi-ülés.** A Kézdivásárhelyi Sport Egylet választmánya okt. 5-én, pénteken d. u. 6 órakor a Millenium éttermében ülést tart, melyre a tagokat a tárgy fontosságára való tekintettel is, tisztelettel meghívja a vezetőség.

## Üzlet áthelyezés.

Jancsó Gyula utódai tudatják, hogy **ÜVEG-, PORCELLÁN-ÜZLETÜKET**

áthelyezik a ref. egyház tulajdonát képező bérpalotába, az eddig Szép Ödön ur által bérelt vasútlethez. — Az eddigi bizalmat továbbra is kérve, ajánlják dusan felszerelt üveg-, porcellán-, pléh edény-, diszmu- és játékaruk raktárakat a nagy-ó-ó érdemű közönség szíves pártfogásába. o-o

## Molnár tanulónak

2 jó családból való fiut felveszek.  
MOLNÁR KÁLMÁN, KÉZDIVÁSÁRHELY.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy fehérnemű és egyéb diszmunkák

**géppel való kihimzését**

elvéallalom, valamint géphimzésre tanítványokat felveszek. — Tisztelettel: JENCSEVITS BELLA.

## Meghívó.

Folyó év szept. 30-ikára összehívott rendes közgyűlést a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.-t. a tagok kellő számu meg nem jelenése miatt nem tudta megtartani.

### az újabb közgyűlést

f. évi október 15-én, hétfőn d. u. 4 órakor tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Két tag választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.

2. Az igazgatóság üzleti jelentése.

3. A felügyelő-bizottság jelentése.

4. A mérleg elfogadása, effelettli határozat és a felmentvény megadása.

Tg.-Sacuesc, 1923. szept. 30.

Az igazgatóság.

**Megjegyzés.** 1. A közgyűlésen azon részvényesek vehetnek részt, akik az alapszabályok értelmében a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal részvényeiket a társaság pénztáránál elismervény ellenében leteszik. 2. A közgyűlés tekintettel a megjelent tagok számára, határozatképes.

## Heremag értékesítés.

### Felhívás

### Háromszékmegye Mezőgazdáihoz!

Szíves tudomására hozom Háromszék összes t. mezőgazdáinak, hogy a heremagra nézve külföldi vevővel azon megállapodásra jutottam, miszerint hajlandó Háromszékre lejönni és az összes heremag készletet megvásárolni; kikötése, hogy a készletek mihez tartás végett községenként irassanak össze és a vételár megállapítását községenként az érdekeltek egykét bizalmi férfia eszközölje.

Kérem tehát az érdeklődő t. gazdaközönséget, hogy a hozzávetőleges készletet községenként írják össze és velem az eredményt levél útján, egy negyed kilónyi minta kíséretében, sürgősen közölni méltóztassanak.

Egyben felhívom a heremag termelő t. gazdákat, hogy a heremag cséplés befejezésével igyekezzenek, mert az idén a külföld nagy heremag termése miatt az érdeklődés egyáltalán gyenge s így az eladás gyors lehetőségét kár volna elmulasztani.

A bejelentések vétele után további megbeszélések végett községenként tiszteletemet teszem.

Teliu (Keresztvár), 1923. okt. 1-én.

INDIG ÁRON.

Jó családból tanulónak 2 fiú  
lehetőleg vidékit azonnal fölveszek. Szántó

### Elsőrendű

**fenyővizet és szilvapálinkát**

:: gyárt és szállít jutányos áron ::  
BÁKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzde  
SZENTKATOLNA.

**KÉT CIPÉSZ-SEGÉDET**

jobb munkára, egyet pedig javításra azonnal felveszek. Szántó Gyula

**Egy zongorát keres**

megvételre a kiadható cím.